

Sygn. akt II Ka 481/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Krajewska - Sińczuk
Protokolant:	st. sekr. sąd. Agata Polkowska

przy udziale Inspektora Kontroli Skarbowej w Lublinie Janusza Garbowicza

rozpoznaniu w dniu 13 października 2016 r.

sprawy ***M. U.***

oskarżonego z art.62 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks

na skutek apelacji, wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach

z dnia 16 maja 2016 r. sygn. akt II K 189/16

zaskarżony wyrok uchyla i sprawę M. U. przekazuje Sądowi Rejonowemu w Siedlcach do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt. II Ka 481/16

UZASADNIENIE

M. U. został oskarżony o to, że w okresie od stycznia 2011r. do 3 października 2011r. w S., działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu tego samego zamiaru posłużył się podmiotem (...) .H.U. (...) J. K. do wystawienia 34 nierzetelnych faktur VAT, które nie odzwierciedlały rzeczywistych zdarzeń gospodarczych,

tj. o czyn z art. 62 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks.

Sąd Rejonowy w Siedlcach wyrokiem z dnia 16 maja 2016r.:

Oskarżonego ***M. U.*** uznał za winnego dokonania zarzucanego mu czynu wyczerpującego dyspozycję art. 62 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks i za to:

I. na podstawie art. 62 § 2 kks skazał go na karę grzywny 200 stawek dziennych, przyjmując wysokość stawki dziennej na kwotę 70 złotych;

II. zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych, wydatkami obciążając Skarb Państwa.

Apelację od powyższego wyroku wniósł oskarżony. Zaskarżając to orzeczenie w całości na podstawie art. 427 § 1 i 2 kpk oraz art. 438 § 1 pkt 2 i 3 kpk zarzucił rozstrzygnięciu:

I. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający istotny wpływ na treść tego orzeczenia, a mianowicie:

a. wskazanie w procesie ustalenia stanu faktycznego w sprawie na wyjaśnienia M. J., osoby nie występującej w przedmiotowym procesie, której wyjaśnienia nie znajdują się na kartach wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia;

b. błędne przyjęcie, iż oskarżony kierował działalnością (...) .H.U. (...) K. J., pomimo iż oskarżony nie dysponował jakimkolwiek pełnomocnictwem do reprezentowania J. K., a decyzje dotyczące (...) .H.U. (...) K. J. podejmował D. O.;

c. wadliwe ustalenie stanu faktycznego na podstawie wyjaśnień obwinionego M. U., podczas gdy M. U. nie składał w toku procesu wyjaśnień w tym charakterze;

II. obrazę przepisów prawa procesowego, mającą istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, a mianowicie:

a. art. 413 § 2 pkt 1 kpk poprzez niewskazanie w wyroku skazującym dokładnego określenia przypisanego oskarżonemu czynu;

b. art. 7 oraz art. 410 kpk poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów, poprzez zawarcie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku jedynie ogólnikowych stwierdzeń dotyczących winy oskarżonego, polegających głównie na wymienieniu listy dokumentów, bez jakiegokolwiek wskazania okoliczności wynikających z ich treści, na których Sąd orzekający oparł swoje przekonanie o winie oskarżonego;

III. obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 62 § 2 kks poprzez błędną kwalifikację zarzuconego oskarżonemu czynu wobec niewskazania w opisie czynu ustawowych znamion przestępstwa określonego w w/w przepisie ustawy karnej.

Podnosząc te zarzuty skarżący na podstawie art. 427 § 1 kpk i art. 437 § 1 i 2 kpk wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wydanie wyroku uniewinniającego M. U. od popełnienia przypisanego mu czynu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Nie przesądzając kwestii ostatecznego rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie zaskarżony wyrok należało uchylić, a sprawę niniejszą przekazać do ponownego rozpoznania.

Sąd I instancji niezwykle pobieżnie ocenił zgromadzone w sprawie dowody, wyeksponował przede wszystkim te, które są niekorzystne dla M. U., bagatelizując bądź też zupełnie pomijając okoliczności dla niego korzystne. Nie wyjaśnił wszystkich istotnych okoliczności sprawy, a miał taką możliwość, dopuszczając dowody z urzędu. Niedopuszczalne było bazowanie przez Sąd wyłącznie na niekompletnym materiale dowodowym zebrany przez oskarżyciela publicznego, który zredagował zarzut zawarty w akcie oskarżenia w sposób, który nie wyczerpuje ustawowych znamion przestępstwa stypizowanego w art. 62 § 2 kks. Sąd I instancji przypisał oskarżonemu popełnienie zarzucanego mu występkę, nie modyfikując go w żaden sposób, zaś pisemne motywy zaskarżonego orzeczenia sporządzone zostały w enigmatyczny sposób, który nie pozwala na kontrolę odwoławczą trafności pierwszoinstancyjnego merytorycznego rozstrzygnięcia.

Na wstępie rozważań podnieść należy, że rację ma oskarżony wskazując w apelacji, iż Sąd orzekający na k. 2 pisemnych motywów dokonał krótkiej charakterystyki wyjaśnień oskarżonego, wskazując jednak, że dotyczą one M. J., nie zaś występującego w takim charakterze w niniejszej sprawie M. U.. Sąd II instancji, tę okoliczność, podniesioną jako zarzut odwoławczy, traktuje jako nieistotną dla rozstrzygnięcia sprawy, stanowiącą oczywistą omyłkę pisarską. Pobieżna analiza powołanych tam depozycji dotyczy bowiem znajdujących się w aktach sprawy wyjaśnień jednego występującego w sprawie oskarżonego, a mianowicie M. U..

Oskarżony M. U. stanął w niniejszej sprawie pod zarzutem popełnienia występku z art. 62 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks, który według oskarżyciela publicznego - Inspektora Kontroli Skarbowej Urzędu Kontroli Skarbowej w L., miał polegać na tym, że we wskazanym tam okresie, działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu tego samego zamiaru, posłużył się podmiotem (...) .H.U. (...) J. K. do wystawienia 34 nierzetelnych faktur VAT, które nie odzwierciedlały rzeczywistych zdarzeń gospodarczych. Przypomnieć w tym miejscu należy, że za przestępstwo stypizowane w art. 62 § 2 kks ponosi odpowiedzialność ten, „kto fakturę lub rachunek wystawia w sposób nierzetelny, albo takim dokumentem posługuje się”. Zatem czynność sprawcza polegać musi na wystawieniu, bądź posłużeniu się nierzetelnym dokumentem, nie zaś, jak w zarzucie, na posłużeniu się wskazanym podmiotem do wystawienia nierzetelnej faktury. Sąd przyjmując za oskarżycielem tak sformułowany zarzut za prawidłowy nie wskazał i nie ustalił, jak wymaga tego przytoczony przepis, czy M. U. sam jako osoba uprawniona bądź upoważniona do wystawiania faktur w imieniu (...) .H.U. (...) K. J., bądź też jako sprawca polecający wystawił nierzetelne faktury, które, co również jest błędem, nie zostały opisane w zarzucie, a podana została jedynie ich liczba. Podniesione mankamenty zarzutu postawionego oskarżonemu przez Inspektora Kontroli Skarbowej wskazują, iż opis czynu przypisanego M. U. nie zawiera wszystkich znamion koniecznych do stypizowania czynu jako występku wyczerpującego dyspozycję art. 62 § 2 kks. Natomiast z ustalonego przez Sąd I instancji, zawartego w jednym zdaniu, stanu faktycznego, wynika, iż oskarżony „w praktyce kierując działalnością (...) .H.U. (...) K. J. wystawił na rzecz (...) Sp. z o.o. ul. (...) w (...) faktur, na rzecz Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego (...) W. N. ul. (...) w (...) faktur, na rzecz (...) Sp. z o.o. ul. (...) w (...) faktury i na rzecz (...)tech Sc. M. C., M. O. ul. (...) w (...) faktury, które nie potwierdzały faktycznych transakcji handlowych (k:1-3, 29-50)”. Powyższe ustalenia nie wynikają natomiast z dalszej części pisemnych motywów zaskarżonego wyroku, w szczególności z dokonanej oceny zgromadzonych dowodów. Sąd nie podał, skąd czerpie przekonanie o kierowaniu przez M. U. firmą (...) Zebrany przez Sąd materiał dowodowy wskazuje na to, iż M. U. nie przyznał się do popełnienia zarzucanego czynu, natomiast dowody z dokumentów zgromadzone na etapie postępowania kontrolnego, wymienione w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, ale zupełnie nie przeanalizowane, zdaniem Sądu „nie wzbudzają wątpliwości co do prawdziwości stwierdzonych w nich faktów, dają jasny, logiczny ciąg zdarzeń. Po analizie powyższych dowodów nie ulega wątpliwości, że M. U. dopuścił się zarzucanego mu czynu. Wobec powyższego uznać należy, że wina M. U. nie budzi wątpliwości”. Poza przytoczonymi stwierdzeniami Sąd nie wskazał, na czym dokładnie opiera sprawstwo oskarżonego w zakresie przypisanego mu występku z art. 62 § 2 kks. Powielając jedynie kilkakrotnie treść zarzutu postawionego M. U. przez oskarżyciela publicznego Sąd meriti nie wyjaśnił, dlaczego zapadł w sprawie wyrok skazujący. Żadnych ustaleń w sprawie nie poczynił samodzielnie, a na rozprawie ograniczył postępowanie dowodowe do przesłuchania obwinionego, który nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i odmówił złożenia wyjaśnień. Z całości postępowania pierwszoinstancyjnego nie można więc wyciągnąć wniosku, w oparciu o jakie dowody, poza nieprzeanalizowanymi dokumentami zgromadzonymi przez oskarżyciela, ustalił Sąd ponad wszelką wątpliwość, że sprawcą występku z art. 62 § 2 kks jest właśnie oskarżony M. U.. Nie wystarczy bowiem do stwierdzenia winy w tym zakresie zawarte w informacjach Inspektora Kontroli Skarbowej (k. 3) jego wnioski, że „odpowiedzialność za powstanie powyższych nieprawidłowości ponosi M. U.”. Nie podjął Sąd próby weryfikacji twierdzeń oskarżyciela, jak również oskarżonego, a wskazać należy, że ten ostatni swoimi depozycjami obciąża D. O., twierdząc, iż on podejmował decyzje dotyczące działalności firmy. Sąd orzekający nie podjął próby wyjaśnienia istotnych w sprawie okoliczności chociażby poprzez dopuszczenie dowodu z zeznań świadka D. O., który również był związany z firmą (...)”, jak też E. C. – zajmującej się księgowaniem dokumentów w tej firmie i (...) na okoliczność wystawiania faktur na zlecenie wskazanej firmy, czy też załączenia i przeanalizowania dokumentów źródłowych dotyczących (...) .H.U. (...) K. J., znajdujących się w posiadaniu Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Lublinie, prowadzącego śledztwo w sprawie VI Ds. 5/12/Sp, z którymi zapoznawał się oskarżyciel. Sąd bowiem, tak jak uczynił to Sąd orzekający, nie może bazować wyłącznie na ocenie dowodów dokonanej przez oskarżyciela, ale winien czynić to samodzielnie, i na podstawie przeprowadzonych dowodów, przez siebie przeanalizowanych i ocenionych ustalić prawidłowy stan faktyczny i prawny. Jak słusznie zauważył skarżący, bezrefleksyjne podejście do dowodów przedstawionych przez Inspektora Kontroli Skarbowej spowodowało, że Sąd I instancji uznał będące przedmiotem zarzutu, tzw. puste faktury za sporządzone w sposób fachowy, przez kompetentne osoby, nie wzbudzające wątpliwości co do prawdziwości stwierdzonych w nich faktów, dające jasny, logiczny ciąg zdarzeń.

Wskazane uchybienia, których konsekwencją było nienależyte wyjaśnienie istotnych w sprawie kwestii, spowodowały konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu w Siedlcach do ponownego rozpoznania.

Rozpoznając ponownie sprawę Sąd I instancji przeprowadzi postępowanie dowodowe od początku, dążąc do wnikliwego wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy w sposób zgodny z wymogami prawa procesowego, w szczególności, jeśli oskarżony nie skorzysta z prawa odmowy złożenia wyjaśnień, dokładnie go przesłucha, dopuści też dowód z zeznań wskazanych świadków i dokładnie ich przesłucha na podniesione wyżej okoliczności, a także dołączy i przeanalizuje akta Prokuratury Okręgowej w Lublinie, opatrzone sygn. VI Ds. 5/12/Sp. Następnie samodzielnie dokona prawidłowej analizy dowodów, oceni je we wzajemnym powiązaniu, po czym wyda wyrok, bacząc aby dokonana została prawidłowa subsumcja ustalonego stanu faktycznego pod właściwy przepis ustawy karnej skarbowej, a zajęte przez siebie stanowisko uzasadni zgodnie z obowiązującymi przepisami, o ile oczywiście zajdzie taka potrzeba.

W związku z powyższym na podstawie art. 437 § 1 i 2 kpk i 456 kpk Sąd odwoławczy orzekł, jak w wyroku.